List 39. **NOVICE** Tečaj XLII.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 24. septembra 1884.

Obseg: Triér ali stroj za žito čistiti. — Kedaj je čas za jesensko setev? — Razglas kranjskim živinorejcem o prodaji plemenskih goved v Kranji. — Kmetijske novice in izkušnje. — Kmetijska razstava v Krškem. — Dva občna zbora. (Konec.) — Deželni zbor kranjski. — Nos (povest). — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Triér ali stroj za žito čistiti.

V kmetijskih deželah, v katerih kmetovalci uže delj časa dejansko pripoznavajo veliko korist dela s stroji, se pač ni kmalu kateri koli stroj med kmetovalci tako hitro razširil in ob enem priljubil, kakor triér, to je, stroj za žito čistiti. Zaradi velike koristi tega stroja upam, da si bode ta obče priznan stroj tudi med slovenskimi kmeti kmalu opravičeno pripoznanje pridobil. Iz poročil in iz lastnega prepričanja vem, da povsod, kodar so si omislili triér pri nas na Kranjskem, bili so povsod zadovoljni z njegovim delom.

Primerno k veliki koristi tega stroja je vendar triér pri nas precej nepoznano kmetijsko orodje, zaradi česar sem se namenil, čast. bralcem s tem člankom podati popis, način porabe in podobo triérja.

Triér nima naloge, zrnja žita ločiti od plev, ne, to se stori z veternim mlinom, z vejenjem ali na kateri drugi način, ampak triér odloči iz žita zrna plevela, posebno ona, katera so okrogla (najhujši naši pleveli imajo seme, kojega zrna so okrogla).

Nadalje zamore biti triér tako napravljen, da loči žitna zrna po kakovosti, da odloči zdrobljena zrna itd. Kako triér izgleda, zamorejo posneti častiti bralci iz pridjanih dveh podob; podoba 1. predstavlja navaden triér, podoba 2. pa triér, kateri ob enem žito loči po kakovosti v 2 vrsti.

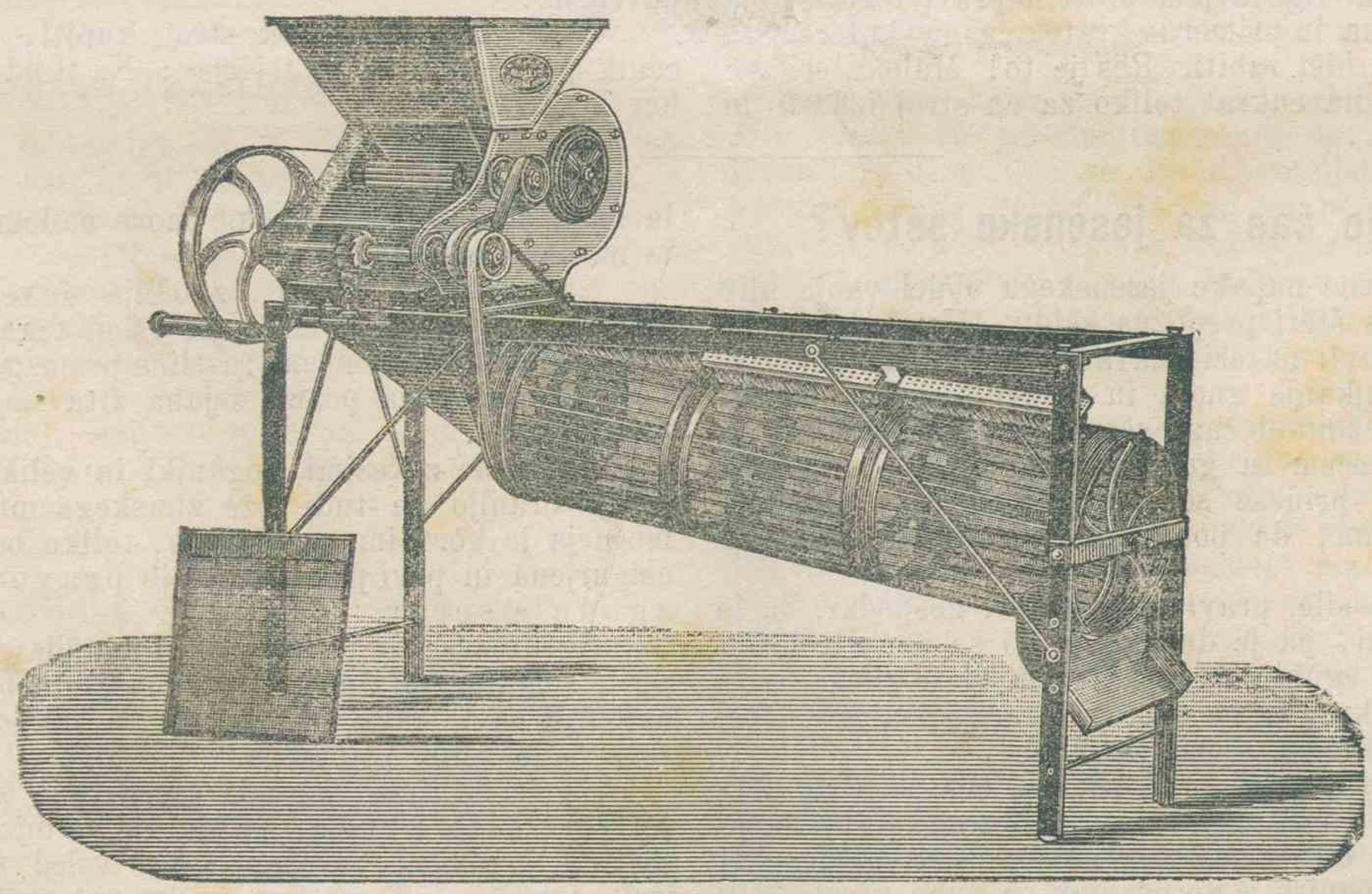

Pod. 1.

Velikost trierjev je različna, oni zamorejo v eni uri od 2 do 30 hektolitrov in še več žita očistiti. Cena triérjev je od 48 gold. naprej.

Triér mora biti pri delu postavljen na vodoravna tla, da zadobi cilinder pravo lego. V eni minuti se smé zasukati kolo k večem štiridesetkrat, vsled česar se cilinder kakih osem do desetkrat zasuče. Kolo je

treba vedno enakomerno goniti in žito ravno tako enakomerno pustiti vsipati.

Vsak gospodar je gotovo prepričan o veliki koristi, ki jo zamore dati tak stroj svojemu posestniku, kajti dobro očiščeno žito ima na trgu veliko večo ceno, malokateri gospodar ima pri nas toliko žita, da bi se mu izplačalo uže samemu tak stroj kupiti, a združeno triér kupiti bi prav toplo položili na srce našim slovenskim kmetom. Združite se gospodarji ene vasi ali pa ene občine, potem odpade le malo goldinarjev na

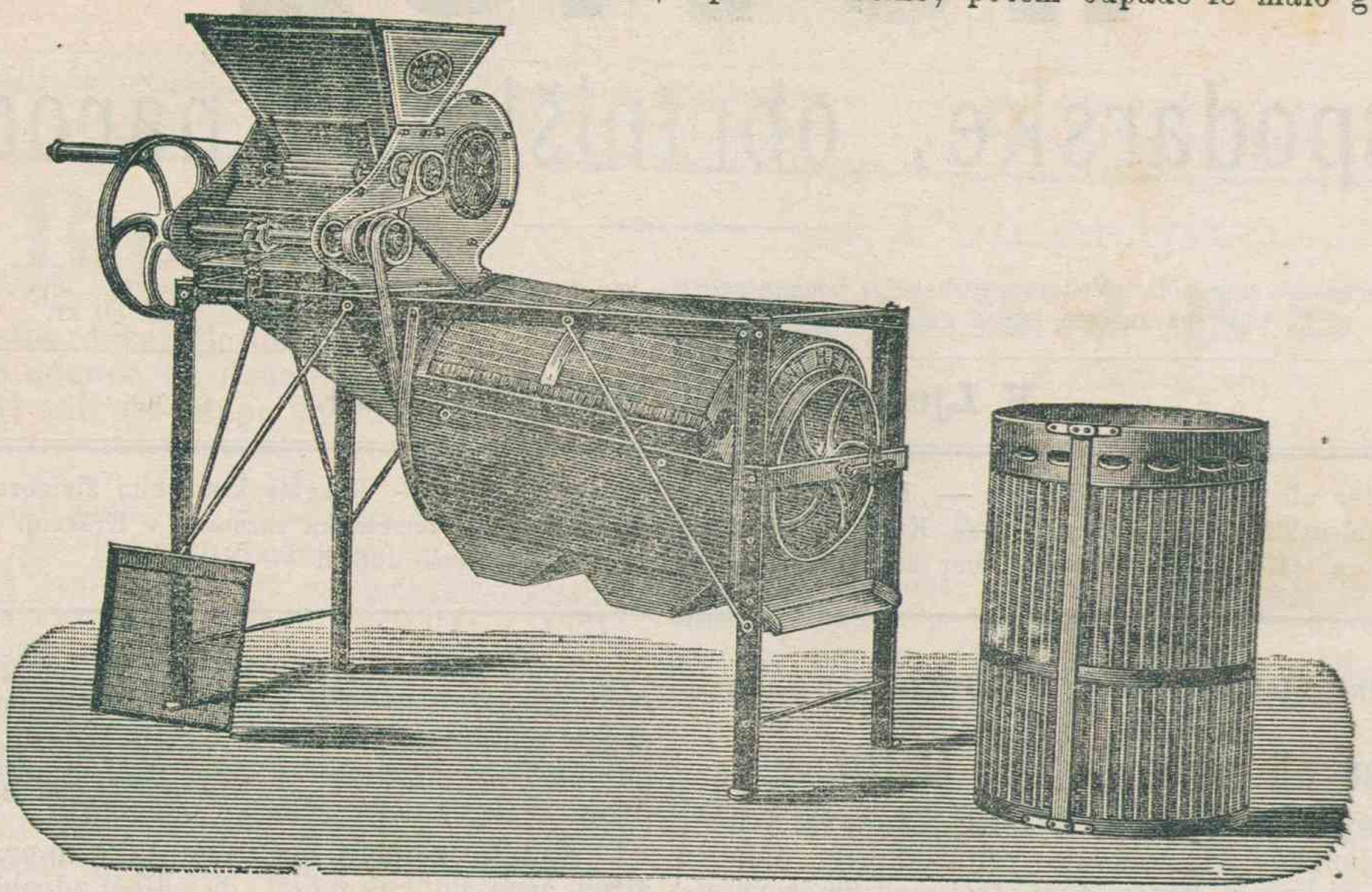

Pod. 2.

je za domačo rabo bolj izvrstno ter je neobhodno potrebno za seme. Ugovarjala proti napravi tega stroja bi le velika cena in primerno kratek čas, v katerem se triér zamore v hiši rabiti. Res je to! Malokateri gospodar zamore na enkrat toliko za en stroj izdati, in enega, vsaj imate stroške uže v prvem letu stotero povrnene!

Če si kdo misli tak stroj kupiti, naroči naj si cenik pri izdelovatelju triérjev: N. Heid in Stockerau bei Wien.

Kedaj je čas za jesensko setev?

Med glavne napake jesenskega obdelovanja njiv se sme pri nas šteti prepozna setev. Vzroki temu so različni: zastareli nazori, navada, neprilično kolobarjenje in pomanjkanje gnoja in delavnih moči, bodi-si ročnih ali upreženih ob času setve. O obdelovanji njive, gnojenji itd. nočem tu govoriti, hočem pa razjasniti korist, katero prinese seboj v pravem času obdelana njiva ter mislim, da bodem s tem vendar katerega spreobrnil.

Vsaj ni še sile, pravi marsikateri gospodar, da le še seme ozeleni, pa je dobro. Tako se zamudi teden za tednom ter zgubi čas, v katerem bi se zimsko žito zamoglo lepo ukrepiti ter postati sigurna podloga dobri žetvi. Čas zamujen, denar zgubljen!

Ker se navadno rž pred pšenico seje, hočem tudi pisati najprvo o rži. Znano je, da zimsko žito bolje vspeva, ako je bilo v jeseni v suhem času sejano. Pri nas se sme računiti z gotovostjo na suho vreme le v mesecu septembru in največ v začetku septembra. Pa ne samo zato se mora rž poprej sejati, ker ljubi ob času setve suho vreme, ne, tudi zato, ker jesenska rašča odločuje obilost žetve, bodi-si z ozirom na zrna, kakor na slamo. Rž požene stebla največ v jeseni, še celó po gorkih zimah v lepih in zgodnih spomladih naredi rž le malo novih stranskih pogankov ali steblov. — Spomladi gre to v kviško, kar je v jeseni pognalo: Toraj, kedor je prepozno sejal, naj se nikar ne čudi, ako ima manj žita kot pridni sosed, koji je v pravem času njivo obdelal. Pri rži tudi gnoj le malo ali pa skoraj nič ne more nadomestiti, kar se je na času zgubilo.

Nasledek pravočasne, zgodnje setve je tudi globoko in krepko zakoreničenje, vsled tega bolj živahna rašča; dobro ukoreničene rastline premagajo lože mraz, vsaj je znano, da pozno sejana žita najlože poginejo vsled mraza.

Korenine z večimi poganjki in veliko množino listovja branijo se tudi lože zimskega mraza. Kolikor močneja je korenina pred zimo, toliko bolj je rastlina osigurjena in prvi pogoj temu je pravočasna, to je, zgodnja setev.

Zgodnja setev je najbolj priporočila vredna v krajih z nemilim, mrzlim in vlažnim podnebjem; tukaj je najboljši svet, kako se pridelek na rži povečati dá, da se zgodna setev priporoča.

Se vé da ima zgodnja setev tudi svoje meje ter ne sme biti prezgodnja. V zadnjem slučaju se rastline premočno razvijejo, ter vsled tega čez zimo rade zgnjijejo. Toraj ima vsaka reč svoj čas!

Na slabi, revni zemlji, kakor tudi v mrzlih legah naj se vedno najprvo seje, ker tukaj rastline za svoj razvitek več časa potrebujejo kot v dobri zemlji in v dobrih legah. Pri nas bode za prvo imenovane zemlje sredi meseca septembra skoraj gotovo najbolj priležen čas. Pri vseh poznih setvah je odvisen pridelek od slučajnega jesenskega vremena, dober kmetovalec pa od slučajev ne sme nikdar odvisen biti.

Toraj k pšenici! — Pšenica zamore se nekoliko pozneje kot rž sejati. Pšenica potrebuje le toliko časa pred zimo, da se dobro zakoreniči, to je, 3 do 4 tedne

najmanj pred zimo. Pšenica se spomladi še precej razraste, predno prične v stible iti, to pa kmeta ne sme zapeljati, da bi pšenico prepozno sejal. Skušnje so pokazale, da pšenica v eni in tisti zemlji toliko slabše obrodí, kolikor bolj pozno je sejana. Opazilo se je tudi, da zgodaj sejana pšenica ne postane tako zeló snetljava kot pozno sejana.

Kar sem v tem članku povedal, veljá posebno za kmete, koji žito na krompir sejejo, ti naj se s setvijo posebno podvizajo, celó pa, če je bil prej na njivi pozni krompir.

Razglas

kranjskim živinorejcem o prodaji plemenskih goved v Kranji.

C. k. družba kmetijska kranjska bode v Kranji 27. septembra t. l. dopoludne ob 9. uri na dvorišči gostilnice pri Žumri po očitni dražbi iz državne subvencije nakupljeneh 6 plemenskih juncev (bikov) in 2 telici rudečega belanskega rodu prodajala.

Ta živina se bode postavila na prodaj za polovico tiste cene za katero jo družba kmetijska kupi, in se proda tistemu, kdor največ za-njo da proti temu, da jo 1) koj plača in 2) se s pismom zaveže jo najmanj dve leti za pleme obdržati.

K tej dražbi se zato pripuščajo samo kranjski živinorejci.

Glavni odbor c. kr. družbe kmetijske
v Ljubljani 15. septembra 1884.

Kmetijska razstava v Krškem.

Od 28. septembra do 3. oktobra t. l. v šoli odprta je vsak dan od 9. do 12. ure dopoludne in od 3. do 6. ure popoludne. V nedeljo: Ob 9. uri sv. maša; ob 10. uri otvorenje; ob 3. uri govor kmetijskega učitelja gosp. G. Pirca v šoli. Ob 4. uri tombola pred šolo. Karte po 10 krajc. se kupijo v šoli. Dobitki, 100 gold. vredni, so kmetijske stvari. V sredo: razstava goveje živine. V četrtek: razstava konj. V petek (dopoludne): delitev daril za kmetijske pridelke. Vstopnina 10 kr. Razstavni odbor.

Kmetijske novice in izkušnje.

* *Pokrajinska kmetijska razstava* bode se slovesno otvorila v nedeljo 28. t. m. dopoludne. Ravno ta dan popoludne bode javna tombola na korist razstavnemu zakladu. Premiranje goveje živine bode 1. oktobra, kónj pa 2. oktobra. Razstava se zaključi v petek 3. oktobra.

* * *

* Gosp. J. Wagner, okrajni živinozdravnik v Ptujem, imenovan je deželnim živinozdravnikom na Kranjskem.

* * *

* *Trtna uš* na Dolenjskem v kostanjeviškem okraji je uže tako razširjena, kakor nikdo ni mislil. Po dosedanjih preiskavah je preko 130 parcel okuženih. V zadnjih dnevih našli so trtno uš uže v vinogradih občine Sremiške na Štajarskem. Občina Sremič je na levem bregu Save nasproti Krškega, vsled česar tudi vinogradom krškega okraja velika nevarnost preti, katerih skoraj ne bode mogoče ohraniti.

* * *

* V prvih dneh oktobra t. l. napravi „Cesarjevič Rudolfovo sadjarsko društvo za spodnji Štajar“ sadjarsko razstavo v Sevnici.

* * *

* Prav cenó se naredi most čez jarek, koji ni preglobok in ne preširok, tako-le: V jarek se položi sod od petroleja po dolgem ali pa tudi dva in še več, kakor se most hoče imeti širok. Sodom se dno izbije, da zamore voda skozi teči, na vrh se pa šute ali zemlje toliko nasuje, da kolesa voz, kateri čez vozijo, do sodov ne pridejo.

* * *

* Da prešiči, kateri se pitajo, zdravi ostanejo in radi jedó, dá se jim včasih med krmo nekoliko stolčenega oglja ali pa se ga jim natrese v en vogel hleva. Prešiči oglje prav hlepno požrejo, znamenje, da jih uže narava k temu sili.

Šolske stvari.

Dva občna zbora.

Občni zbor slovenskega učiteljskega društva.

(Konec.)

Sedaj so na vrsto prišli posameznih udov predlogi, kateri so se naznanili društvenemu odboru o pravem času. Predlogi, kateri so enolični, prišli so prvi na vrsto. Tako v prvi vrsti predloga gosp. učitelja Ranta in gosp. vodje Lapajneta, naj se uroči deželnemu zboru kranjskemu po posebni deputaciji do gosp. deželnega glavarja prošnja, da se dovoli učiteljem na enorazrednicah službena doklada in naj se petletnice učiteljev računajo po 10% od plače, katero uživajo. Predsednik gosp. A. Praprotnik opomni, da se je slovensko učiteljsko društvo uže večkrat obrnilo s tako prošnjo do slavnega deželnega zbora kranjskega, a dosedaj žalibog brez vspeha.

Predlagatelj gosp. vodja Lapajne opomni, da kranjski učitelji zopet trkajo, naj bi jim slavni deželni zbor kaj dovolil, ne da bi bili nadležni, ampak ker so potrebni, ko so vendar njih kolegi v sosednih deželah v boljšem položaji, na Štajarskem so plačani zeló dobro, na Koroškem boljši ko na Kranjskem, in da se na Primorskem ljudskim učiteljem v nekaterih ozirih bolje godi. Kar se tiče funkcijske doklade za učitelje na enorazrednih ljudskih šolah, bi se ta pač lahko dovolila, ker imajo ti učitelji dokaj posla, nič menj ko vodje na večrazrednih ljudskih šolah.

Na Koroškem imajo učitelji na enorazrednicah 30 gold. funkcijske doklade na leto; kaj bi obremenilo deželni šolski zaklad kranjski, ko bi se tem 100 učiteljem, več jih tako ni, dovolilo po 25 gold. funkcijske doklade na leto. Gosp. Lapajne potem razpravlja obširneja določila za plače po tako zvani Vesteneckovi noveli, ki so ljudskim učiteljem sicer ugednejša, a vendar ne še taka, kakoršnih bi želeli. Tedaj naj bi se v deželnem zboru kranjskem sklenilo, naj se dotična določba šolske postave tako interpretira, da dobijo ljudski učitelji 10% petletne doklade od plače, katero vživajo. Prošnje te pa naj bi odbor izročil gosp. deželnemu glavarju grofu Thurnu in čestitim članom finančnega odseka deželnega odbora posebej.

*

Gosp. profesor Šuklje pravi, da hoče pristaviti nekoliko opazek k predgovornikovim besedam, in to v prvi vrsti zaradi tega, ker je o stvari, o kateri se vrši razgovor, jako dobro informiran. Govornik pravi, da ima referat o normalno-šolskem zakladu v finančnem odseku, katerega član je on, in njemu bodo v roke prišle tudi prošnje gg. ljudskih učiteljev kamniškega, črnomaljskega in krškega okraja, katere naglašajo enake težnje, kakoršne se v predlogih današnjega zbora izražajo.

Njegova sveta naloga bode, zastopati ideje in želje ljudskih učiteljev v finančnem odseku deželnega zbora, v narodnem klubu in v deželnem zboru samem. Treba pa je odločno izpovedati, da se stavijo izvršitvi teh željá velike zapreke, in za letos je pač malo upanja, da bi se tem željam ugodilo. Po §. 30 šolske postave, katerega Vesteneckova novela ni spremenila, ima učitelj pravico zahtevati za petletnico le „10% *des Jahresgehaltes*“ in treba tedaj nove postavne novele, da se ustreže želji, izraženi v prošnji. Kar se tiče funkcijskih doklad za učitelje na enorazrednicah, pravi gosp. Šuklje, bode gotovo vse storil, da iste učiteljem pribori. A financijalni položaj kranjske dežele je neugoden, v tem, ko je financijalno stanje na Štajarskem jako ugodno, in tudi na Koroškem ugodnejše kakor pri nas. A jasno je, da se tem učiteljem krivica godi, kajti ti imajo mnogo težav uže s tem, ker morajo podučevati otroke razne starosti in tedaj delovati s tem večjim naporom, zato pa tudi več storijo v povzdigo ljudskega izobraženja. A dvojljivo je, če se bode letos kaj doseglo, ker je mnogo ovir. Enorazrednic je 162, tedaj bi iznesla svota 4082 gold. Skrajni čas pa je, da dobi Kranjska nov šolski zakon, kajti toliko imamo sedaj postav in novel, da bi moral biti oni, kateri bi se hotel izpoznati, dober jurist. Saj je segal mož, o katerem bi se po njegovem poslu misliti moglo, da je dobro podučen, po določbah zakona, katerega je Vesteneckova novela razveljavila. Tudi je treba popraviti nedostatnosti Vesteneckove novele z 9. marcija 1879. leta, kajti po odstotkih se ne more nikoli doseči, da bi bile plače učiteljev primerno razdeljene. Govornik pravi, da izdeluje načrt treh novih šolskih zakonov, a do letos jih ni mogel izvršiti, kajti delo je ogromno, ker pregledati je treba 50 do 60 šolskih zakonov raznih dežel. A do druzega zasedanja deželnega zbora bode delo izvršeno in tedaj pa se bode za učitelje tudi kaj storilo v materijalnem oziru. Do tjà pa priporoča gosp. Šuklje učiteljem potrpljenje.

Predsednik gosp. Praprotnik izreka g. Šukljeju zahvalo.

Gosp. Lapajne pravi, da misli, da po izjavah gospoda predgovornika vendar ne umakne svojih nasvetov, na kar gosp. profesor Šuklje opomni, da ni imel namena, ugovarjati, in da pritrdi vsem naporom gg. učiteljev v tej zadevi.

Gosp. Bahovec pa nasvetuje, naj bi se za letos opustila prošnja na deželni zbor. Ta predlog pa se ne vzprejme, pač pa se odobrijo Lapajnetovi predlogi.

Gosp. Lapajne nadalje predlaga, naj se izreče sl. naučnemu ministerstvu za dobre nove slovenske čitanke in slovnice zahvala društva ter naj se naprosi, da ukaže okrajnim nadzornikom po spodnjem Stajarskem in Koroškem, naj iste tudi v ljudske šole uvedó, ker tam so nemške knjige bolj priljubljene nego slovenske in celó še od privatnih založnikov.

Gosp. Žumer opomni, da okrajni šolski nadzornik nima nič zaradi knjig določevati, tedaj naj se predlog spremeni, da se v tej zadevi stavi prošnja do šolskih oblastev. Predlog se potem s popravkom Žumrovim vzprejme. Potem se vzprejme še predlog gosp. Ranta, naj bi se učiteljem štela vsa leta po dovršenem izpitu v pokojnino in naj bi se svote za šolske potrebe uročile učiteljem. Slednjič se je še vzprejel predlog, da bi šolske počitnice bile isti čas kakor v mestih in trgih tudi v ljudskih šolah.

Gosp. predsednik Praprotnik se potem spominja lanskega bivanja Nj. veličanstva cesarja v Kranjski ter zakliče trikrat „živio“ in „slava“ vladarju, in z njim zaklicali so tudi navzočni učitelji navdušeno.

S tem je bil zbor končan, in pri skupnem obedu v čitalnici glasile so se krepke napitnice na zaslуženega predsednika, na štajarske in hrvatske učitelje, in razlegale so se krasne pesni gospod Razingerjevega kvarteta.

Po dokončanem obedu podalo se je učiteljstvo k gosp. orgljarju Goršiču in si ogledalo nove borovniške orglje, izdelane na stožce. Orglje imajo izvrstno intonacijo in prav točno odgovarjajo ter delajo čast izkušenemu mojstru.

Telegrama sta občnemu zboru došla dva, iz Štajarskega in Novega mesta.

V odbor so bili voljeni per acclamationem gospodje: Andrej Praprotnik (predsednik), J. Predika (podpredsednik), J. Tomšič (blagajnik), F. Govekar (tajnik), Anžlovar, Brezovnik, Lapajne, Stegnar in Žumer.

Politične stvari.

Deželni zbor kranjski.

3. seja 19. septembra.

Pretekli petek zbral se je deželni zbor k 3. seji s sledečim dnevnim redom:

1. Branje zapisnika o 2. deželnozborni seji dne 16. septembra l. 1884.
2. Naznanilo zborničnega predsedstva.
3. Utemeljenje samostalnega predloga g. dr. viteza Bleiweisa gledé uradnega jezika pri deželnih uradih.
4. Ustno poročila odseka za deželno-odborno letno poročilo o tem poročilu, in sicer:
   a) §. 1. Sklenjene postave, marg. št. 1—6, dalje 8 in 9;
   b) §. 8. Šolstvo, marg. št. 5—13, in 30—36;
   c) §. 10. Osobne zadeve, marg. št. 1—5, in 7—10;
   d) §. 11. Splošne zadeve.
5. Ustna poročila finančnega odseka o prošnji:
   a) Alojzije Dernovšek za odpis blazničnih stroškov 622 gold. 28 kr. za Štefana Dernovška;
   b) Alojzije Malenšek, učiteljske udove, za miloščino;
   c) dr. Gestrina gledé podpore za Marijo Tekavčič;
   d) podpornega društva rudarskih akademikov v Ljubnem za podporo;
   e) podpornega društva dijakov v Novem mestu za podporo;
   f) društva za oskrbovanje bolnih dijakov na dunajski univerzi za podporo.
6. K prilogi 7. — Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu normalno-šolskega zaklada za l. 1883.
7. K prilogi 9. — Ustno poročilo finančnega odseka o računskih sklepih ustanovnih zakladov za l. 1883.
8. K prilogi 1. — Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu za l. 1883.
9. Priloga 23. — Predlogi finančnega odseka k §. 7. marg. št. 5. do 14. deželno-odbornega letnega poročila zadevajočega deželno prisilno delalnico.
10. Priloga 24. — Poročilo finančnega odseka: a) o deželno-odborni predlogi zaradi povekšanja nekaterih

plačil v prisilni delalnici (k prilogi 10) — in b) o proračunu zaklada prisilne delalnice za l. 1885 (k prilogi 16/B.).

11. Ustno poročilo upravnega odseka o §. 5. deželno-odbornega letnega poročila zadevajoč „občinske zadeve“.

12. K prilogi 20. — Ustno poročilo upravnega odseka o deželno-odborni predlogi gledé odobrenja različnih občinskih priklad.

13. K prilogi 19. — Ustno poročilo upravnega odseka o premembi §. 33. uradne instrukcije za deželno blagajnico.

14. Ustna poročila upravnega odseka o prošnji:

a) učiteljske skupščine litijskega šolskega okraja zavolj premembe nekaterih določil o postavah za ljudske šole;

b) občine šmartinske poleg Litije za uvedenje poludnevnega pouka na šoli v Šmartnem in za omejenje učenja nemškega jezika;

c) občine Št. Jošt gledé podpore za popravo občinskih potov.

Po prebranem in odobrenem zapisniku prejšnje seje podelil je gosp. deželni glavar besedo gosp. deželnemu predsedniku baronu Winklerju, kateri je na vlansko leto stavljeno interpelacijo g. Svetca odgovoril tako-le:

„Visoki deželni zbor! V 14., to je, predzadnji seji visokega deželnega zbora preteklega leta so gospodje deželni poslanci Svetec in tovariši stavili do c. k. vlade interpelacijo:

„Hoče li visoka c. kr. vlada natančno preiskavo ukazati, v katerih obrokih se izterjuje po deželi zemljiški in hišno-razredni davek, in ako se pokaže, da se ta davek izterjuje vsak mesec, to nepostavnost odpraviti, ter vsaj za zdaj zapovedati, da se omenjeni davek pobira le v štirih obrokih, in da se le po tem načinu eksekucije napravljajo in zamudne obresti zaračunajo.“

V čast si štejem, da na to interpelacijo odgovorim tako-le:

Po namenu predpisov, došlih od vis. c. kr. finančnega ministerstva z razpisom 4. marcija 1878. leta, št. 2702, gledé posilnega iztirjevanja neposrednjih ali direktnih davkov izkazati je zastanke na vseh direktnih davkih, tedaj tudi na zemljiškem in hišno-razrednem davku o začetku vsakega četrtletja, v ta namen namreč, da se iztirjajo po izvršbi ali eksekuciji, in mora se tudi posilno izterjevanje vršiti le od treh do treh mesecev. Tako je bilo zadnjič l. 1879. naročeno vsem okrajnim glavarstvom in davkarijam, kar se med tem ni izpremenilo.

Ker se po tem takem zastanki na zemljiškem in hišno-razrednem davku na Kranjskem po izvršbi uže tirjajo (ali vsaj se tirjati morejo) tako, kakor gospodje interpelantje sami želé, ni meni treba v tej zadevi kaj posebnega ukreniti.

Kar se tiče zamudnih obresti, nastopi dolžnost plačati jih po namenu zakona z dné 9. marcija l. 1870., drž. zak. štev. 23, tedaj kedar redni davek z državnimi prikladami vred za vse leto ne presega 50 gld. in se ne plača najpozneje v 14 dnéh po preteku za plačilo odločenega obroka.

Ker je na Kranjskem primerno le malo obdačencev, ki plačujejo vsako leto nad 50 gold. zemljiškega in hišno-razrednega davka, in ker oni — večidel premožni posestniki smejo svoj zemljiški in hišno-razredni davek plačevati tudi v mesečnih obrokih, ako se hočejo ogniti plačilu zamudnih obresti, zdi se mi prizadevanje v ta namen, da bi se dosedanji mesečni obroki za plačilo omenjenih davkov izpremenili samo zaradi zamudnih obresti tem manj potrebno, ker se uže tako v kratkem pričakuje splošna uredba obrokov za plačevanje davkov.“

Nadalje predložil je gosp. Svetec sledeči zakon, kateri se je prebral in potem zadostno podpiral. Predlog se glasi:

Zakon,

veljaven za vojvodino kranjsko zastran reservnega zaklada kranjske hranilnice v Ljubljani.

Po nasvetu deželnega zbora Moje vojvodine kranjske ukazujem tako:

§. 1. Reservni zaklad kranjske hranilnice v Ljubljani, kolikor ni potreben za upravne ali pokojninske stroške in hranilničnim vlogam za varnost, podpada po svojem v hranilničnem pravilniku od 26. septembra leta 1844. (§. 12) in oziroma v hranilničnega društva pravilih (§§. 20, črka *d* in 25) izrečenem namenu nadzorstvu deželnega zbora.

§. 2. Deželni zbor izvršuje to nadzorstvo po deželnem odboru, ki ima pravico, svojega poverjenika k sejam občnega zbora ljubljanske hranilnice pošiljati ter paziti, da se z reservnim zakladom pravilno in brez škode za deželne koristi gospodari.

Deželni odbor sme sklepe, deželnim koristim protivne, ustaviti.

§. 3. Izdatkom iz reservnega zaklada, ki niso upravni ali pokojninski, treba je do 20.000 gld. zneska pritrditve deželnega odbora; za večje zneske, ali ko bi hranilnica nehala, za konečno porabo tega zaklada treba je pritrditve deželnega zbora.

§. 4. Nadzorstvo, ki ga ima po hranilničnem pravilniku državna vlada, ostane tudi posihmal nespremenjeno.

§. 5. Mojemu ministru notranjih rečí naroča se izvršitev tega zakona.

Nadalje predložil je poslanec Schneid predlog, zadevajoč vožnino na železnicah, katerega bo tudi utemeljil v prihodnji seji.

Dr. vitez Bleiweis je potem vtemeljeval svoj predlog zarad zopetne vpeljave slovenščine kot uradnega jezika pri vseh deželnih uradih sledeče:

„Slavni zbor! Utemeljeval ne bodem na dolgo in široko svojega predloga, ker je bil uže tolikokrat na dnevnem redu v tej visoki hiši.

Narodni zastopniki so o tem predmetu od začetka ustavnega življenja sem imeli odkazano pot, dejanska vpeljava narodnega jezika v šolah in uradnijah, povsod, kjer Slovenci stanujejo in pri vseh oblastnijah, naj si bodejo državne ali deželne, jim je bilo glavno in načelno vprašanje, za katero bojevali so se najboljši možje našega naroda. A tudi nasprotniki naši so se, čeravno neljubo, vendar-le nekoliko morali podvreči splošni in naravni potrebi, kakor tudi javnim zahtevam. Poudarjati še moram, da s svojim predlogom nikakor nisem hotel izreči, kakor da bi se bili nalašč ogibali slovenski deželni poslanci slovenskemu uradovanju; uradovali so večinoma v domačem jeziku, splošni vpeljavi nasprotoval je le nek sklep deželnega zbora, oziroma ukaz deželnega zbora, oziroma ukaz deželnega odbora od leta 1878., kateri je še zdaj v veljavi in postal normale deželnim uradnikom. Uže leta 1869. sklenil je deželni zbor, da se ima uradovati slovenski, in tako se je tudi gladko brez zaprek, in le z malimi izjemami uradovalo do leta 1878. Ko je leta 1878. nasprotna stranka po dobro znanih in slaboglasnih volilnih dogodjajih prišla na krmilo, bila je njena prva skrb, potisniti slovenščino v kot in jo omejiti na one slučaje, v katerih so dopisovale slovenske stranke deželnemu odboru, celó notranje uradovanje bilo je odslej nemško. Tako

pa ne sme dalje ostati, slovenšina mora priti zopet na prvo mesto, kar se bode zdaj skoro brez izjem dalo izvršiti, ker se je od leta 1869. sem število slovenskega jezika zmožnih uradnikov izdatno pomnožilo. Visoki zbor bode imel še priliko, o tem vprašanji izreči svoje mnenje, v formalnem oziru prosim, da se izroči moj predlog upravnemu odseku.

Dalje poročali so gospodje Obreza, Klun in Robič o §§. 1., 8., 10. in 11. letnega poročila, in to prvi o sklenjenih postavah; g. poslanec Klun o §. 8. zadevajoč šolstvo, pri katerem po obširnem in zanimivem utemeljevanji predlaga tri predloge: 1) Deželnemu odboru se naroči, da se obrne do višje šolske oblasti s prošnjo, naj se uvede poduk grščine v slovenskem jeziku; 2) za izdajo grško-slovenske slovnice, za slovensko-latinske in za slovensko-grške vaje dovoli se deželnemu odboru kredita 1000 gold.; 3) izplačilo 500 gold. knjigarni Kleinmayrjevi in Bambergovi za izdavanje knjig se odobri.

Tem predlogom skušal se je protiviti poslanec Deschmann.

Gosp. poslanec Robič pa poroča o §§. 10. in 11. osobne in splošne zadeve.

Dalje poroča v imenu finančnega odseka gospod dr. Poklukar: o prošnji Alojzije Dernovšek, katera se vsliši in se odpišejo oskrbovalni stroški, narastli za njenega blaznega moža Štefana Drnovška, — in pa o prošnji učiteljske sirote Alojzije Malenšek, katera se odbije.

Nadalje poroča posl. Šuklje o računskem sklepu normalnošolskega zaklada; dr. Poklukar o računskih sklepih ustanovnih zakladov; dalje gospod poslanec Luckmann o proračunu za prisilno delavnico; gosp. Svetec o §. 5. letnega poročila in pa o prilogi 20.; gosp. Faber o prilogi št. 19. in gosp. dr. Samec o prošnji občine Št. Jošt, katera se zarad splošnih pomislikov in ker ni bilo dokazanih izrednih potrebšin, ni mogla uslišati. — Konečno predlaga gosp. dr. Poklukar v imenu upravnega odseka, da se dve zadnji seji temu odseku izročeni prošnji, zadevajoče šolske stvari, izročite posebnemu šolskemu odseku, kateri predlog se je sprejel in se v ta odsek izvolili gg. Svetec, Klun, Schneid, Šuklje, dr. Vošnjak, Deschmann in baron Taufferer.

Potem je deželni glavar, sklepaje to sejo, prihodnjo sejo napovedal za torek dne 23. septembra, in tej 4. seji odločen je bil sledeči dnevni red:

1. Branje zapisnika o 3. deželnozborni seji dné 19. septembra l. 1884.
2. Naznanilo zborničnega predsedstva.
3. Priloga 28. — Utemeljenje samostalnega predloga gosp. poslanca Sveteca, da je izdati zakon zastran reservnega zaklada kranjske hranilnice v Ljubljani.
4. Priloga 27. — Utemeljenje samostalnega predloga gosp. poslanca viteza Schneida gledé peticije za premembo tarife pri c. k. priv. južni železnici za osobe in blago.
5. Priloga 25. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga načrt deželne postave gledé doneskov zavarovalnih društev k stroškom gasilnih straž ter v podporo onesrečenim gasilnim stražnikom, in o katerem se poroča o vprašanji zarad vpeljave prisilnega zavarovanja.
6. K prilogi 2. — Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu zemljiško-odveznega zaklada za l. 1883.
7. Priloga 29. — Poročilo finančnega odseka o proračunu zemljišno-odveznega zaklada za l. 1885 (k prilogi 3).
8. K prilogi 12. — Ustno poročilo upravnega od seka gledé uravnanja Save med Črnučami, Št. Jakobom Podgradom, Dolom in Lazami.
9. Priloga 30. — Poročilo upravnega odseka o vpeljavi taks za ogledovanje živine pri izdavanji živin skih potnih listov (k prilogi 22.).
10. Ustna poročila finančnega odseka o prošnji:
   a) Alojzija Gangla gledé podpore za nadaljevanje podobarskih studij;
   b) Antona Ažbeta gledé podpore za nadaljevanje sli karskih studij;
   c) Ludovika Grilca gledé podpore za nadaljevanj slikarskih studij;
   d) podpornega društva slavjanskih dijakov v Gradcu za podporo.

Zabavne stvari.

Nos.

Ruski spisal N. V. Gogolj, preložil L. Gorenjec, Podgoričan.

I.

25. dan marcija meseca 1.... leta se je v Petrogradu pripetilo nekaj nenavadno čudovitega. Brilec Ivan Jakovljević, ki je bival na Voznesenskem „prospektu“ (njega rodbina je bila zgubljena, a pred brilnico ni imel nič drugega, nego izvesko, kjer je bil naobražen gospod omijljenih lic in napis: „Tudi pušča kri“), — brilec Ivan Jakovljević se je vzbudil dosti rano in zaduhal je vonjo sveže pečenega kruha. Dvignil se je malo na postelji in preveril, da stoprv pečene hlebe jemlje iz pečí soproga, dosti čestita dama, ki je kavo pila jako rada.

„Denes, Praskovija Osipovna, jaz ne bodem zajutrkoval kave“ — izpregovoril je Ivan Jakovljević — „zljubilo se mi je, raji bodem jedel sveže pečeni kruh z lukom vred.“ (Ivan Jakovljević bi bil rad zaužil to in kavo, pa znal je, da je do céla nemogoč ta dvojni užitek — drug za drugim, ker Praskovija Osipovna ni posebno rada imela takih razvad.) „Le loti se, bedak, in jej kruh: meni je to ugodnejše“ — opomnila je soproga sama sebi — „kave ostane obil obrok“ — dejala je in hleb kruha porinila po mizi.

Ivan Jakovljević je, kar je dostojanstvenost zahtevala, vrhi košulje oblekel frak, sedel za mizo, nasul solí, pripravil dve glavi luka, v roko vzel nož, poresnobil obraz in začel rezati hleb. Ko je bil razpolovil hlebec, pogledal je sredino — in jel čuditi se, opazil je bil, da je nekaj bledega v njej. Ivan Jakovljević je varno zabodel nož v kruh in s kazalcem potipal ga: „Trdo je!“ — opomnil je sam sebi — „kaj bi utegnilo to biti?!“

Zarinil je kazalec v hleb in izdrl ga iz njega — nos!... Ivan Jakovljević je zmeknil roci; začel je otirati oči in tipati: nos, pràv nos je to! pa še, kar podoba kaže, nekov znan nos je. Strah je pokazal se na obrazi Ivana Jakovljevića. Ali ta bojazen ni bila nič v primeri z nevoljo, ki je ovladala njega soprogo.

„Komu si, divjak, odrezal nos?!“ — kriknila je srdito. „Slepar, pijanec! sama te oglasim redarstvu (policija)! Kakov razbojnik si ti! Dej, uže trije so pritoževali se mi, kako ti, kedar briješ, popadaš nosove, da jedva trpí človek!“

Ivan Jakovljević ni bil ne živ, ni mrtev: poznal je, da ta nos ni nikogar druzega, nego kolegijskega prisednika Kovaleva, ki je bril ga vsako sredo in nedeljo.

„Čaki, Praskovija Osipovna! Zavijem ga v kakovo krpo in denem v kak kot; tam naj bode malo poležal; naposled pa ga odnesem.“

Jaz ni čuti nečem tega! da bi jaz dovolila to, da bi ležala v sobi, kjer gnjije odrezan nos! . . . Suhar pečeni! skrbi vsaj, da bodeš britvo prav vodil po jermenu, svojemu stanu skoro nikakor ne bodeš véren, kakor je treba; potezač, neugoda! Ali bi te jaz zagovarjati mogla vpričo redarstva? . . . Uh, ti, mazač, glupa sirota! Poduhaj ga, poduhaj! nesi ga, kamor hočeš, da le jaz ne bodem uživala njegove smeraje!“

Ivan Jakovljević je stal popolnem tako, kakor da je vkopan. Mislil je, premišljal, a sam ni znal, kaj bi premišljal. „Hudir zna, kako je pripetilo se to“ — izpregovoril je naposled in z roko počesal se za uhom — „ali sem včeraj pijan prišel domov, ali ka-li, ne morem verno povedati tega. A vendar priznavam, da je to bila neka nenavadna prikazen: hleb — pečen kruh, a nos — prav oboje to. Več ne povem!“ Umolknil je Ivan Jakoljević. Spomin na to, da redarstvo utegne nos zavohati pod njegovo streho in zatožiti ga, — ta spomin je do céla zmotil ga. Uže je grozil mu svetlo rudeči ovratnik, krasno prošit sè srebrom, meč . . . drhtelo mu je celo leto. Napósled je poiskal hlače in obutal, nateknil ná-se to razdrapanost v tem, koje Praskovija Osipovna nadevala mu trpke očitke, nos zavil v krpo — in odšel je z doma.

Ivan Jakovljević je hotel nos podtekniti — kamor koli: ali vratom pod prag, ali kamor koli varno skriti; celó na sosednjo ulico je hotel vreči ga. Pa kakor nalašč, na bedo, sestal se je zdaj s tem, zdaj s tem znancem; vsak ga je takoj povprašal: „Kam ideš?“ — ali: „Koga si odbral, da ga obriješ tako rano?“ — da Ivan Jakovljević nikakor ni mogel pričakati ugodnega trenotka. Uže drugič je bil popolnem znebil se neugodnega nosa, ali stražnik je obakrat z daleč pokazal mu helebardo in opomnil: „Poberi, duhaj ti to, kar si zgubil!“ — a Ivan Jakoljević je moral pobrati nos in shraniti ga v žep. Mučil ga je dvom — tem hujše, čim bolj se je narod množil po mesti, množil pa se je tako, kakor so odpirali zakladnice in prodajalnice.

Ivan Jakovljević je odločil, da ubere pot na Izakijevski most, da ne odneha, dokler nosa ne vrže v reko Nevo . . . Nu, pregrešil sem nekoliko, zato, ker doslé še ničesar nisem povedal o Ivanu Jakovljevići, o človeku — poštenem v mnogem oziru.

Ivan Jakovljević je bil, kakoršni so vsi pravi ruski nastavniki, strasten pijak, in dasi je vsak dan bril inozemske obraze, vendar je sam bil večno neobritih lic. Ivana Jakovljevića frak (Ivan Jakovljević nikoli ni hodil v sjurtuku [suknja]) je bil šarast, to je, črn je bil, ali poln sivih in cimetovo rumenkastih lis, tri gumbe so nameščevali in viseli od njega le trakovi. Ivan Jakovljević je bil strog „cinik“ in kedar je kolegijski prisednik Kovalev, ko je bril ga, z njim govoril, navadno mu je opomnil: „Ivan Jakovljević, večno ti dišé roke!“ — a Ivan Jakovljević je vselej to opomnjo izpodvrl: „Po čem bi dišale?!“

„Ne znam, bratec, dišé pa vendar“ — potrdil je kolegijski prisednik, a Ivan Jakovljević je porjuhal malo tobaka, omiljil ga po obrazi, pod nosom, za uhom, pod brado, s kratka: tam, kjer je videl, da je treba.

Uže je ta čestiti meščan bil na Izakijevskem mostu. Najpopreje se je ozrl okrog sebe, potlej se je naslonil na ograd, kakor bi bil pogledal pod most, ali mnogo rib šviga po vodi, in spustil je vá-njo skrivaj nos v krpi.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Motnik 16. sept. — Menim, da mi ne bo nikdo častitih gospodov poštnih uradnikov za zlo vzel, ako vzamem pošte v misel in stvarno katero povem.

V Motniku imamo pošto, katera se piše in imenuje po nemški „Möttnig“; poslednjo je zeló podobno slovenski Metliki, po nemški „Möttling“ na Dolenjskem.

Posledice so, da na Motnik adresirano pismo ali pošiljatev gre v Metliko na Dolenjskem; nasprotna Metliška pa k nam v Motnik, kar se ume, da je to za adresate, kakor tudi za poštne uradnike največja neprilika.

Enako nepriliko imajo na Vranskem (Franz) na štajarski zemlji pri Motniku, z Borovnico (Franzdorf) pri Ljubljani.

Vsega tega bi pa ne bilo, ko bi se domačim imenom dala prednost, da bi se v naših krajih pošte po slovensko imenovale, zato, ker so si nemška imena zeló podobna. Vsaj se tudi na Nemškem krajna imena po nemško, na Ogerskem po ogersko pišejo in imenujejo.

Nadjam se, da višji poštni uradniki bodo gotovo radi pravo ukrenili, da se odpravijo neprilike na poštah.

Predlog zamorem tem bolje utemeljevati, ker je mnogo pošt po Slovenskem, katera nosijo imena: Trojana, Domžale itd.

To le mi naj bo oprosteno!

Na poštah v moji okolici, v Motniku, v Trojanah in na Vranskem, pa menda tudi drugod, je na vratih v poštno uradnijo nabito, kedaj so uradne ure, in kedaj pošta prihaja in odhaja. Zakaj ni po slovensko? Saj v teh krajih ni nič Nemcev, so sami Slovenci. *)

Iz Ljubljane. (*Včerajšnja 4. seja deželnega zbora kranjskega*), o kateri v prihodnjih „Novicah“ poročamo obširneje, bila je v mnogih ozirih zeló zanimiva. Razun tega, da je poslanec Grasselli s prošnjo predložil načrt novega mestnega statuta in da je en del manjšine interpeliral vlado zarad znanih sklepov ljubljanske hranilnice, bila so zeló imenitna gospodarska vprašanja, katera so se razpravljala.

V prvi vrsti vtemeljeval je gosp. poslanec Svetec svoj predlog gledé deželnega nadzorovanja reservnega zaklada ljubljanske hranilnice (načrt dotične postave najdejo čast. bralci na drugem mestu današnjega lista pri poročilu o tretji zborovi seji). Govornik vtemeljeval je svoj predlog v obširnem, njemu lastnem mirnem in lepo zloženem govoru, dokazovaje, da je deželni zbor postavno poklican k temu nadzorovanji, da je nadzorovanje potrebno tudi poleg državnega nadzorstva in da je predlog njegov enako koristen deležnikom hranilnice, namenom reservnega zaklada — pa tudi hranilničnemu društvu samemu. Dokazal je govornik, da je po svojem namenu dobrodelno društvo namenjeno zabraniti siromaštvo, zadnja leta postalo po vsem strankarsko, ker razun 5 starčkov izvoljenih še v prejšnjih, boljših časih, ogromna večina Slovencev v tem zavodu nima nikakoršnega zastopnika. Govor gosp. Svetca sprejela je večina zborova z živahnim odobravanjem, manjšina pa, ki je nekaj časa skušala posmehavati se, omolknila je v teku govora popolnem.

Za gosp. Svetcem utemeljeval je gospod poslanec vitez Schneid svoj predlog gledé vožnine na južni železnici dokazovaje z drastičnimi številkami, kako silovito se škoduje trgovini in obrtniji na Kranjskem, ker izrekoma žito in moko iz Ogerskega ceneje prevaža v Trst, Gorico in Kormin, kakor pa na Kranjsko izrekoma v Ljubljano, enako neugodno za Kranjsko je vredjena vožnina za sladkor, za les, za porcelan itd., tako da si ljubljanski trgovci vožnine prihranijo, ako napotijo

---

*) Slovenci, evo Vam uzor! Vred.

naročeno blago v Gorico in si ga dajo od tod vrniti v Ljubljano. Enako neugodna je naša vožnina za osobe.

Govornik predlaga, naj deželni zbor poskuša tudi še zadnje korake, da se ali Kranjska sprejme v tarifno zvezo, ali pa se sicer odpravijo vse one napake pri vožnini, katere vničujejo blagostanje naše dežele.

Tudi zanimiv govor gosp. viteza Schneida bil je sprejet s splošno pohvalo od vseh strani zbornice in mnogo poslancev je prišlo čestitat govorniku. Tretje za našo deželo sila važno vprašanje razpravljalo se je, ko je poročal v imenu upravnega odseka gosp. dr. Poklukar o vrejenji Save pod črnuškim mostom z nasvetom, izreči c. kr. vladi zahvalo dežele, da je vslišala prošnjo deželnega zbora, in izreči tukajšnjem izvršilnim organom vladinim priznanje za dosedaj hvalevredno izvršena dela. Pri tem oglasil se je gospod poslanec L. Robič zarad vrejenja gorenjskih, poslanec dr. Sterbenc zarad dolenjskih, in poslanec Faber zarad vrejenja teka kočevsko-ribniških voda. Gosp. deželni predsednik baron Winkler, ki se je oglasil k besedi koj po g. Robičevem govoru in je zagotovljal, da c. kr. vlada ni prezrla, koliko škode prizadeva v deželi Sava v svojem gornjem teku in tudi druge vode po deželi, pa da je uže tudi naročil svojim gozdarskim in stavbenskim uradom, vse to preiskati in mu predlagati nasvete, in to izrekoma z ozirom na dotično, letos v državnem zboru sklenjeno postavo.

Poročevalec dr. Poklukar pritrdil je po vsem tukaj od toliko strani izraženim opravičenim željam, je navedel tudi še nekatere druge, za kmetijstvo naše sila škodljive vode v kamniškem, krškem in novomeškem okraji; navede dalje, da je državni zbor v zadnjem zasedanji sklenil ustanovitev posebnega zaklada v ta namen, v katerega se bode vplačevala deset let državna podpora pol milijona vsako leto, zagotovlja, da so se državni poslanci zeló zanimali za to vprašanje in se bodo tudi še dalje, in enako daje vsej deželi dosedanja velika in vspešna skrb gosp. deželnega predsednika — poroštvo za to, da se bodo ta važna vprašanja za deželo rešile povoljno.

Za poročilo o mestnem štatutu izvolil se je odsek 7 udov. — Prihodnja seja v petek.

— (*Deželni šolski nadzornik gosp. Rajmud Pirker*) umrl je minuli ponedeljek zjutraj Pogreb njegov bil je včeraj popoludne.

— (*Gosp. Ciril Zabukovec*), osmošolec, nadepoln mladeneč, sin znanega rodoljuba, gosp. c. k. računskega revidenta Jakoba Zabukovca, umrl je minuli ponedeljek popoludne po dolgi, mučni bolezni. Milovaje britko zadete stariše, obžalujemo zgubo nadepolnega mladenča.

— (*Novo šolsko poslopje v St. Vidu nad Ljubljano*) se je pret. ponedeljek popoludne slovesno blagoslovilo. Navzočih je bilo veliko domačih in vnanjih gostov, domača duhovščina, preč. gospod kanonik Urbas in gosp. okrajni glavar Mahkot, ki je govoril slavnostni govor.

— (*Zveza slovenskih posojilnic*) sklicuje shod na 5. dan oktobra t. l. ob 2. uri popoludne v dvorano ljubljanske čitalnice. Posvetovalo se bode: 1. kje naj bi se ustanovili novi denarni zavodi in katere vrste, hranilnice ali posojilne zadruge? in 2. kedo bi se za dotične kraje poprijel potrebnih priprav. — Vsem rodoljubom živo priporočamo vdeležiti se shoda!

— (*Gledališčni predstavi*) „Jamske Ivanke“ vršili ste se zadnjo soboto in nedeljo z veliko pohvalo. Pevoigra sama je ena najlepših, katere se predstavljajo pri nas, bila je pa tudi igrana oziroma peta po tako odličnih močéh, da se je slovenskemu občinstvu podal res umetniški večer, kakor redko kedaj. Predstava vsa bila je gledé igranja, petja in režije po vsem odlična, posebno odlikovali pa so se gospá Grbčeva in gospá Odijeva in pa gospodje Meden, Štamcar in Kocelj.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Za shodom treh cesarjev, na katerem se je vrtil razgovor zeló o vsi Evropi, prišla je na vrsto koj druga za našo državo imenitna dogodba: otvorjenje Arelske železnice, katero se je v navzočosti cesarja, ministrov in zastopnikov več dežel, tudi vnanjih držav vršilo s sijajnimi slovesnostimi dné 19., 20. in 21. t. m.

Štajarska. — S pozornostjo ozirajo se vsi Slovenci tudi na dogodbe v deželnem zboru štajarskem, kjer imajo zastopniki tamošnjih Slovencev bojevati težki boj proti nemško-liberalni stranki. — Z veselim zadostenjem pozdravljamo zvezo tamošnjih slovenskih poslancev s konservativnimi nemškimi poslanci, kakor smo jo priporočali pred kratkem v našem listu.

Koroška. — Minuli ponedeljek otvoril se je deželni zbor koroški po slovesni službi Božji. Potrdile so se vse volitve.

Česka. — Herbst stavil je v deželnem zboru predlog, s katerim se je pridružil narodno-nemški stranki.

Hrvatska. — Volitve so dovršene po hudem, deloma na pr. v Jaski, po krvavem boju. Narodna stranka pridobila je 6 glasov, in šteje zdaj 70 udov, tudi Starčevičeva stranka narastla je na 24 udov, zgubila pa je neodvisna stranka in zmanjšalo se je število onih, ki niso pristopile nobeni stranki. — Zbor otvori se v malo dneh.

Ogerska. — Danes pričnejo se tukaj skupne ministerske konference pod predsedstvom cesarjevim, gotovo v prvi vrsti za konečno odobrenje predlogov za delegacije. — Tudi ban hrvatski prišel je v Budapešt, da se dogovori o predstojočem zborovanji deželnega zbora hrvatskega.

Nemška. — Govori se, da je cesar s konja padel, drugi so zopet trdili, da je padel v sobi, pa potrdila za te vesti še ni.

Laška. — V Neapolu zeló odjenjuje kolera; minuli ponedeljek obolele je tam za kolero 241, in umrlo 114 oseb, tedaj komaj še četrtino onih, ki so umirali in obolevali pred tednom.

Francoska. — S kitajskega bojišča ni novih poročil, pričakuje se pa vsak dan kaj odločnejšega od francoske mornarice. S Španjske pristopilo je 7 vojakov mejo klicaje „živijo Zorila!“ Dejali so jih v zapor.

Egipt. — Z Dongole se brzojavlja, da je dné 24. julija general Gordon popolnem pobil ustaške čete, in dné 30. avgusta pokončal še ostale ustaše tako, da je Hartum zopet po vsem prost.

Žitna cena

v Ljubljani 17. septembra 1884.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 50 kr. — banaške 7 gold. 80 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gold. 37 kr. — rži 5 gold. 4 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 18 kr. — ajde 5 gold. 20 kr. — ovsa 2 gold. 76 kr. — Krompir 2 gold. 46 kr. 100 kilogramov.

Odgovorni vrednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.